

TER ONDERTEKENING

Aan: SCM

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van
[REDACTED]
[REDACTED]

Datum
12 juni 2023

Referentie
[REDACTED]

Bijlagen

RWIZO-formulier
Nota van wijziging
Nota n.a.v. verslag
Notadossier
Advies ARA

Kopie voor

MenC
WJZ

Reeds afgestemd met

MenC

Aantal pagina's

1

nota

RWIZO-aanbieding Archiefwet 2021

Aanleiding

In de nota van 20 mei 2023 werd uw akkoord gevraagd voor de aanbieding van de nota van wijziging en de nota naar aanleiding van het verslag bij de Archiefwet 2021 aan de CWIZO. Op 12 juni jl. zijn deze stukken in de CWIZO behandeld, waarbij is ingestemd met de aanbieding van de stukken aan de RWIZO.

Bijgaand vindt u de meest recente versies van het wetsvoorstel en het nader rapport en het aanbiedingsformulier voor de MR. De stukken zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de versies die voorafgaand aan de CWIZO-behandeling zijn voorgelegd. Er is enkel van de gelegenheid gebruik gemaakt om een technische verbetering aan te brengen in de onderdelen P en Q van de nota van wijziging (aanscherping opschriften).

Bovendien vindt u bijgaand het notadossier, met de verschillende beslisnota's die u zijn voorgelegd in het kader van de totstandkoming van de nota van wijziging en de nota naar aanleiding van het verslag. Deze beslisnota's zullen bij aanbieding van het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer openbaar worden gemaakt. In de nota's zijn enkel de persoonsgegevens van ambtenaren en de documentkenmerken gelakt.

Ten slotte vindt u bijgaand het advies dat de algemene rijksarchivaris bij de nota van wijziging gegeven heeft. Omdat in de nota van wijziging een toelichting wordt gegeven op dit advies en de wijze waarop het is verwerkt, wordt dit advies ook aan de Kamer gezonden.

Besluiten door ondertekening

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het aanbieden van de nota van wijziging en de nota naar aanleiding van het verslag aan de RWIZO. Indien akkoord, gaarne uw paraaf op het RWIZO-formulier. De stukken worden vervolgens aangeboden voor de RWIZO van 27 juni 2023.

Voor de RWIZO-behandeling ontvangt u separaat een advies en spreektekst.

TER BESLUITVORMING

Aan: SCM, via MPVO en MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van
■■■■■
■■■■■

Datum

20 mei 2023

Referentie
■■■■■

Bijlagen

Nota van wijziging
Nota n.a.v. het verslag
Leeswijzer

nota

Archiefwet 2021 - aanbieding nota van wijziging en nota
n.a.v. het verslag aan CWIZO

Aanleiding

Op 11 april 2022 heeft de vaste Kamercommissie voor OCW van de Tweede Kamer haar verslag uitgebracht over de Archiefwet 2021. Naar aanleiding van het verslag is sinds de zomer van 2022 met BZK overleg gevoerd over medeondertekening. SCM heeft op 17 april jl. ingestemd met het voornemen om MBZK te laten medeondertekenen op het wetsvoorstel,¹ en op 7 en 10 mei jl. zijn ook MBZK, respectievelijk SBZK akkoord gegaan.

Geadviseerd besluit

Gaarne uw akkoord om de bijgesloten nota van wijziging en nota n.a.v. het verslag aan te bieden aan de CWIZO.

Kernpunten

Zoals eerder met SCM besproken, worden in de nota van wijziging – naar aanleiding van de Kamervragen, alsmede het rapport van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed en het advies van de Adviescommissie Openbaarheid en Informatiehuishouding over de archivering van chatberichten – vier belangrijke inhoudelijke wijzigingen in het wetsvoorstel aangebracht:

- In artikel 4.1 van het wetsvoorstel wordt expliciet uitgesloten dat een verantwoordelijk overheidsorgaan in het kader van de door hem te nemen passende maatregelen, de wet ten aanzien van bepaalde documenten buiten toepassing zou kunnen laten.
- Artikel 4.2 van het wetsvoorstel (over beheerregels) wordt uitgebreid, waardoor verantwoordelijke overheidsorganen in de beheerregels ook moeten omschrijven hoe zij materieel invulling geven aan de verplichting van de Archiefwet om hun documenten in duurzaam toegankelijke staat te brengen en te houden.
- Er wordt een nieuw vierde lid aan artikel 5.1 (over selectiebesluiten) toegevoegd, waarin wordt geëxpliciteerd dat in een selectiebesluit

¹ Zie nader de nota met Prozanummer ■■■■■.

voor bepaalde categorieën tijdelijk te bewaren documenten kan worden bepaald dat zij op elk moment kunnen worden vernietigd.

- De beperkingsgrond 'onevenredige bevoordeling en benadeling' wordt uit het wetsvoorstel geschrapt.

Datum
20 mei 2023

Naar aanleiding van de afstemming met BZK over medeondertekening zijn voorts de volgende toevoegingen gedaan in de toelichting bij de nota van wijziging:

- Er is een nadere toelichting bij het documentbegrip opgenomen, teneinde dat begrip zoveel mogelijk te verduidelijken.
- Aangekondigd is dat in het Archiefbesluit een expliciete grondslag zal worden opgenomen op basis waarvan de rijksarchivaris niet-bindende model-selectiebesluiten kan vaststellen.
- Aangekondigd is dat in het Archiefbesluit verschillende bewaarcriteria zullen worden opgenomen, waarmee kan worden bepaald welke categorieën documenten in ieder geval blijvend worden bewaard.

Toelichting

- Een eerder concept van de nota van wijziging en de nota n.a.v. het verslag is op 8 november 2022 met SCM besproken. De concepten zijn aangepast naar aanleiding van onder andere deze bespreking en de afstemming met BZK, en zijn verder redactioneel verfijnd, maar de lijn van de beantwoording is niet fundamenteel gewijzigd.²
- De afronding van de nota van wijziging en nota n.a.v. het verslag heeft door verschillende factoren veel tijd gevergd. Hierbij is met name van belang dat in de beantwoording ook de ontwikkelingen en adviezen over de archivering van chatberichten moesten worden betrokken, en dat de afronding van de afstemming met BZK veel tijd heeft gekost.
- De nota van wijziging en nota n.a.v. het verslag worden geagendeerd in de CWIZO (en vervolgens – na evt. RWIZO-behandeling – de MR). Hiervoor is gekozen, omdat de keuze om BZK te laten medeondertekenen raakt aan de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de ministeries. Daarnaast raken deze stukken aan het politiek relevante vraagstuk van archivering van chatberichten.
- Indien de CWIZO instemt met de agendering van de stukken voor de RWIZO of de MR, zal SCM via een afzonderlijke takenlijn het aanbiedingsformulier ter ondertekening worden voorgelegd. Indien naar aanleiding van mogelijk ambtelijke afstemming nog aanpassingen in de stukken noodzakelijk zijn, wordt SCM daar dan ook over geïnformeerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

² Zie ter informatie ook de leeswijzer die ten behoeve van dat overleg is opgesteld (Proznummer ██████████), en die ter informatie is bijgesloten.

TER BESLUITVORMING

Aan: S.OCW, M.BZK, S.BZK

Media en Creatieve Industrie

Van

[REDACTED]

Datum

13 april 2023

Referentie

[REDACTED]

Bijlagen

Conceptnota van wijziging

Intern OCW afgestemd

MenC, NA, WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

BZK

nota

Medeondertekening wetsvoorstel Archiefwet 2021

Aanleiding

Naar aanleiding van de Kamervragen over de Archiefwet ligt de vraag voor of BZK de Archiefwet wel of niet medeondertekent. Sinds de zomer van 2022 is hierover ambtelijk overleg gevoerd. U heeft hierover een overleg gevoerd op 22 februari 2023. Op ambtelijk niveau zijn de gesprekken daarna voortgezet. Dat heeft geleid tot een gezamenlijk voorstel waarin beide departementen zich kunnen vinden en dat een basis vormt voor medeondertekening.

Wij vragen u voor 18 april een besluit te nemen, vanwege de doorlooptijd van de benodigde vervolgstappen richting de MR om voor het zomerreces de nota van wijziging (NvW) en de nota naar aanleiding van het verslag naar de Tweede Kamer te kunnen sturen.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met het medeondertekenen van de Archiefwet door bewindspers(o)n(en) BZK.

Kernpunten

Voorstel waarover overeenstemming is bereikt

1. Het documentbegrip in de Archiefwet zoveel mogelijk verduidelijken door middel van een uitvoerige toelichting in de NvW. Hiernaast onderzoek naar verschillende soorten concepten door NA aankondigen en daarbij het probleem van de hoeveelheid én de diversiteit van concepten als aanleiding noemen.
2. Nadruk leggen op selectiebesluiten als centraal en transparant instrument om te sturen op de informatiehuishouding en het ontwikkelen van modellen om meer eenheid in selectie te realiseren. Dit wordt verwerkt als implementatiebeleid in de NvW door het aankondigen van:
 - a. richtinggevende modelselectiebesluit(en) met altijd te vernietigen informatie ('ruis');
 - b. richtinggevende modelselectiebesluit(en) naar proces of uitvoeringsgroep (conform archetypen Regeringscommissaris (RC)) voor het Rijk;
 - c. Het opnemen in de Archiefwet van de mogelijkheid om in selectiebesluiten categorieën documenten aan te wijzen die door

- medewerkers op willekeurig moment vernietigd kunnen worden (noodzakelijk voor onder meer omgang chats conform het advies van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) en de algemene rijksarchivaris (ARA)), zonder evenwel 'gering belang' als term te gebruiken. In de NvW wordt toegelicht waar dit onder andere voor gebruikt kan worden.
- d. In het Archiefbesluit: het opnemen van nadere regels over de mogelijkheden voor gezamenlijke vaststelling van selectiebesluiten, vaststellen deelselectiebesluiten en maatregelen die de bruikbaarheid van selectiebesluiten vergroten.
 - e. Het opnemen in het Archiefbesluit van de mogelijkheid op om modelselectiebesluiten vast te stellen, met een toelichting in de NvW.
3. We gaan werken aan een meer eenduidig selectiebeleid via twee sporen (navolgend de mogelijkheden die worden aangewezen in het Archiefbesluit zoals hierboven genoemd onder d):
- a. Het werken met gerichte modelselectielijsten als 'service' richting de departementen (fijnmaziger dan de huidige selectielijsten)
 - b. Gezamenlijke selectiebesluiten op onderwerpen waar beleid reeds vaststaat (zoals chat). Hiervoor dient een departement (bijvoorbeeld BZK) het mandaat bij andere departementen op te halen.
4. Het opnemen in het Archiefbesluit van bewaarcriteria ('in ieder geval blijvend te bewaren zijn ...').¹ Deze criteria zijn reeds opgenomen in de selectielijsten, maar worden op hoger niveau in het Archiefbesluit verankerd.
5. Met de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (Inspectie) afspraken maken over het toezicht op de naleving van de archiefwettelijke vernietigingsplicht. Ook gaan we de vernietigingsplicht nog benadrukken in de toelichting bij de NvW.

In (implementatie) beleid:

- Onderzoeken naar oplossingen voor het beheer van grote volumes door Nationaal Archief (i.s.m. verschillende partijen):
 - Status en betekenis van 'concepten'
 - Reductie van dubbel en digitale kopieën
 - Back-ups
 - Documenten in samenwerkingsruimten en interdepartementale samenwerking

Welke stappen nemen we niet

We nemen buiten de genoemde bewaarcriteria in het Archiefbesluit geen categorieën van op voorhand te bewaren en te vernietigen documenten op in de Archiefwet of het Archiefbesluit.

- De kern is dat de Archiefwet ervan uitgaat dat verantwoordelijke overheidsorganen zelf de afweging maken hoe lang zij hun documenten

¹ Documenten die behoren tot de volgende categorieën worden in ieder geval blijvend bewaard: a. strategische besluitvorming, met de daarbij behorende verslaglegging, waaronder in elk geval, voor zover van toepassing, organisatie overstijgende en internationale strategische besluitvorming; b. planvorming en verantwoording; c. cruciale processen; en d. systematische registraties.

bewaren. Het stellen van gedetailleerde voorschriften zet het karakter van de Archiefwet als Kaderwet onder druk. Dat kan dan ook botsen met secundaire wetgeving die nu vaak heel gedetailleerde bewaarvoorschriften kent. Een dusdanige fundamentele wijziging van de systematiek van de Archiefwet zou grote consequenties hebben voor de wetsprocedure (nieuw advies RvS, afstemming (decentrale) overheden, uitvoeringstoets). Hierdoor kan geen uitvoering worden gegeven aan de ambitie in het coalitieakkoord om in deze periode de Archiefwet te implementeren. Het accent moet liggen op de selectielijsten, zoals ook de uitkomst was van het overleg met de adviseurs. De hierboven genoemde voorstellen voor het werken met richtinggevende modellen maken het mogelijk om hierdoor meer te (gaan) sturen op de informatiehuishouding.

- Het stellen van gedetailleerde voorschriften zou ook maken dat OCW directe verantwoordelijkheid neemt voor de bewaartermijnen van andere overheden.

Datum
13 april 2023

Toelichting

Politieke context

- Herziening van de Archiefwet is onderdeel van het Coalitieakkoord (2021-2025). Een spoedige beslissing over medeondertekening is noodzakelijk om de stukken voor het zomerreces naar de Kamer te sturen en uitzicht te houden op inwerkingtreding per 1 januari 2025.
- Het aanhouden van het Archiefbesluit om eventuele wijzigingen door te voeren zou hetzelfde effect hebben. Het Archiefbesluit en de Archiefregeling dreigen dan te laat te komen voor de vervolgstappen (uitvoerbaarheids-/handhaafbaarheidstoetsen, consultatie, adviezen RvS, ACOI en AP).
- Onderdeel van de nieuwe Archiefwet is de uittreding van het Rijk uit de Regionaal Historische Centra (RHC's). Als 1 januari 2025 niet gehaald wordt, ontstaat opnieuw afbreukrisico voor de RHC's.

Proces

- De afgelopen zeven maanden heeft OCW met BZK een afstemmingstraject doorlopen over aanpassing van het wetsvoorstel Archiefwet 2021 en de bijbehorende NvW.
- Rode draad in het overleg tussen OCW en BZK over de Archiefwet is de vraag wat wel en niet te bewaren is, voor hoe lang en hoe dit bepaald wordt. Deze zoektocht wordt mede gedreven door actuele discussies over de omgang met chatberichten en door rapportages over de trage uitvoering van de Wet open overheid.
- Hierover heeft na uw eerste overleg op 22 februari een overleg plaatsgevonden met verschillende adviseurs (ACOI, Inspectie, ARA en RC) en de secretarissen-generaal van BZK en OCW.
- Op basis daarvan heeft OCW op 31 maart een voorstel gedaan aan BZK binnen wat juridisch en politiek haalbaar lijkt.
- Op 7 april hebben OCW en BZK dit voorstel besproken. Op basis van dit gesprek is dit gezamenlijke voorstel tot stand gekomen dat u beiden als basis voor besluitvorming nu wordt voorgelegd.

TER BESLUITVORMING

Aan: SCM

Media en Creatieve Industrie

Van
[REDACTED]

Datum
28 maart 2023

Referentie
[REDACTED]

Bijlagen

nota

Finale afstemming met BZK inzake wetsvoorstel
Archiefwet 21

Aanleiding

- Het is belangrijk dat de verdere koers en de inzet van OCW voor het wetsvoorstel Archiefwet 21 mede in relatie tot BZK wordt bepaald, omdat anders een impasse dreigt.
- Bovendien is het vanwege de planning van zowel het wetsvoorstel als het onderliggende Archiefbesluit en de Archiefregeling urgent om de nota van wijziging naar de Kamer sturen.

Graag bespreekt M&C deze nota met u (afpraak staat inmiddels op 30 maart), waarna het overleg met BZK op basis van de uitkomst daarvan wordt opgepakt.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de onder 1 t/m 4 genoemde finale afstemming als verantwoorde en politiek haalbare richting om met BZK tot overeenstemming te komen.
- Dit betekent het nadruk leggen op de selectielijsten als essentieel en transparant instrument om te sturen op wat wel en niet te bewaren is en voor hoe lang.
- Indien BZK niet instemt, verder af te zien van de medeondertekening en het wetsvoorstel (met nota van wijziging) alleen namens uzelf met de Kamer te behandelen.

Kernpunten

Waarover gaat het gesprek met BZK?

- De afgelopen zes maanden heeft OCW met BZK een zeer intensief afstemmingstraject doorlopen over aanpassing van het wetsvoorstel Archiefwet 2021 en de bijbehorende nota van wijziging.
- Rode draad in het overleg tussen OCW en BZK over de Archiefwet is de vraag wat wel en niet te bewaren is en voor hoe lang.
- Deze zoektocht wordt mede gedreven door actuele en politiek gevoelige discussies over de omgang met chatberichten en door rapportages over de trage uitvoering van de Wet open overheid. Vraag is hoe de Archiefwet kan bijdragen aan het beter vat krijgen op het informatiebeheer en op wat BZK ervaart als een volumeprobleem.
- Het gesprek tussen OCW en BZK heeft zich toegespitst op twee mogelijke knoppen om aan te draaien in de Archiefwet: **(a)** het documentbegrip en **(b)** het nieuw geïntroduceerde begrip '(documenten van) gering belang'.
- Uitkomst van deze kwesties speelt voor BZK mee bij de afweging tot al dan niet medeondertekenen van de Archiefwet 2021.

- **Ad (a).** Vraag was of het documentbegrip nog verder zou kunnen worden aangepast of ingeperkt, zodat meer documenten buiten de werking van de Archiefwet zouden vallen. Dit is voorgelegd aan de Algemene Rijksarchivaris (ARA), de Inspectie (IOE), het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) en de Regeringscommissaris Informatiehuishouding (RC). *Uitkomst was dat dit ernstig afbreuk zou doen aan het begrip zoals dat nu is geformuleerd, neutraal wat betreft verschijningsvorm en gerelateerd aan de uitvoering van de taak van het overheidsorgaan.*
- **Ad (b).** Vraag was of de kwalificatie 'gering belang' in selectiebesluiten kon dienen om categorieën documenten aan te wijzen die medewerkers zelf op een willekeurig moment kunnen vernietigen, onder meer als oplossing voor de omgang met chatberichten. *Consultatie van dezelfde onder (a) genoemde adviseurs wijst echter uit dat dit begrip vooral vragen en onduidelijkheid in de uitvoering oproept en politiek moeilijk te verdedigen is. Nadrukkelijk hebben de adviseurs afgeraden om dit begrip in de wet te hanteren, maar waardering middels de selectiebesluiten van zodanige categorieën op grond van de belangen en de bewaarcriteria ondervond brede steun. Selectiebesluiten zijn immers voor eenieder in te zien, doorlopen een transparante vaststellingsprocedure en zijn onderdeel van de verantwoording voor het overheidshandelen. In dit verband is in het oog te houden dat het voor de hele overheid opnemen in de wet van gedetailleerde voorschriften ('normering'), welke documenten precies wanneer te vernietigen zijn, de Archiefwet als Kaderwet van overheidsinformatie geweld aan zou doen. Het karakter van Kaderwet houdt bovendien in dat overheidsorganen de ruimte hebben om eigen afwegingen te maken, wat tot uiting komt in de selectiebesluiten.*

Wat kan en wil OCW als finale afstemming nu nog doen om met BZK tot overeenstemming te komen?

1. In de Archiefwet verduidelijken van het documentbegrip, zoals reeds uitvoerig toegelicht in de nota van wijziging.
2. Nadruk leggen op selectiebesluiten als centraal en transparant instrument om te sturen op de informatiehuishouding en ontwikkelen van modellen om meer eenheid in selectie te realiseren. Dit wordt verwerkt als implementatiebeleid in de nota van wijziging door het aankondigen van:
 - a. richtinggevende modelselectiebesluit(en) met altijd te vernietigen informatie ('ruis');
 - b. richtinggevende modelselectiebesluit(en) naar proces of uitvoeringsgroep (conform advies Regeringscommissaris) voor het Rijk;
 - c. opnemen van mogelijkheid om in selectiebesluiten categorieën aan te wijzen die door medewerkers op een willekeurig moment vernietigd kunnen worden (noodzakelijk voor onder meer omgang chats conform advies ACOI en ARA), zonder hanteren van het begrip 'gering belang'.

3. In Archiefbesluit (AMvB) opnemen van bewaarcriteria¹ ('in ieder geval blijvend te bewaren zijn ...'). Deze criteria zijn reeds opgenomen in de selectielijsten, maar worden op hoger niveau in de AMvB verankerd.
4. Met de Inspectie afspraken maken over het toezicht op de naleving van de archiefwettelijke vernietigingsplicht.

Toelichting

Politiek/krachtenveld

- Naar de overtuiging van OCW vormen de voorstellen en maatregelen zoals hierboven onder 1 t/m 4 beschreven het maximaal haalbare om zowel aan vragen BZK tegemoet te komen als een politiek acceptabele koers uit te zetten voor het gesprek met de Kamer over het wetsvoorstel. Wanneer u verder gaat dan dit resultaat en deze voorstellen is de vraag gewettigd of u uw politieke verantwoordelijkheid nog kunt waarmaken voor een goede wetgeving en uitvoering.
- OCW heeft zich de afgelopen tijd veel moeite getroost om aan BZK tegemoet te komen, tegelijkertijd rekening houdend met de vragen uit de Kamer. Verder discussiëren betekent een impasse, waardoor bovendien het Coalitieakkoord 2021-2025 wordt doorkruist, waarin staat dat de Archiefwet wordt herzien en consistent geïmplementeerd bij alle departementen en uitvoeringsorganisaties.
- Indien voor BZK deze voorstellen niet ver genoeg gaan, lijkt medeondertekening geen optie meer. U kunt in dat geval uw eigen verantwoordelijkheid nemen voor het wetsvoorstel. De voorstellen brengen u in positie om u te profileren als hoeder van de belangen van de wet, met oog voor de problematiek van de informatiehuishouding. De bijzondere samenwerking tussen beide departementen wordt hoe dan ook voortgezet.

1 Documenten die behoren tot de volgende categorieën worden in ieder geval blijvend bewaard: a. strategische besluitvorming, met de daarbij behorende verslaglegging, waaronder in elk geval, voor zover van toepassing, organisatie overstijgende en internationale strategische besluitvorming; b. planvorming en verantwoording; c. cruciale processen; en d. systematische registraties.

TER BESLUITVORMING

Aan: SCM via MOCW

Media en Creatieve Industrie

Van

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Datum

11 augustus 2022

Referentie

■■■■■■■■■■

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

WJZ

Interdepartementaal

afgestemd

nota

Archiefwet 2021 en verantwoordelijkheid OCW-BZK

Aanleiding

- Het advies van de Raad van State (RvS) en vragen vanuit de Kamerfracties over de politieke (mede)verantwoordelijkheid van BZK voor het door OCW ondertekende wetsvoorstel van de Archiefwet 2021 vragen om een duidelijke positiebepaling van OCW en BZK.
- Deze nota beschrijft opties voor een reactie. Alvorens deze binnenkort ambtelijk met BZK te bespreken, willen we deze positiebepaling eerst aan u voorleggen.

Geadviseerd besluit

- Kennis te nemen van de onderstaande (4) opties voor positiebepaling OCW en BZK in relatie tot advies RvS en vragen vanuit de Kamerfracties.
- Uw voorkeur uit te spreken voor een van de opties en deze als leidraad te nemen bij de verdere bespreking met BZK, mede met oog op het overleg van de bewindslieden van OCW en BZK met de Kamers.

Kernpunten

- De Archiefwet ziet op een viertal (samenhangende) belangen van documenten, die zowel raken aan de actuele informatiehuishouding als het cultureel erfgoed.¹
- Het wetsvoorstel Archiefwet 2021 is in afstemming met BZK door OCW voorbereid en door toenmalig minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media aan de Kamer aangeboden. Ook de Archiefwet 1995 is door OCW ondertekend.
- Actuele debatten over de betrouwbaarheid van de informatievoorziening (o.a. POK-rapport, sms'jes debat, langdurige Wob-procedures) roepen de vraag op of de verantwoordelijkheid voor de Archiefwet niet breder tot uitdrukking moet komen door (mede)ondertekening van BZK. Ook het advies van de Raad van State en vragen uit de Kamerfracties wijzen in deze richting.
- Dit vraagstuk is in de historie van de Archiefwet allerminst nieuw, maar is door de omstandigheden nadrukkelijk op de politieke agenda gezet.
- Optie **1** waarin uitsluitend OCW de Archiefwet 2021 ondertekent lijkt ongevoelig voor kritiek in advies RvS en vragen van de Kamer.

¹ Art. 1.3, Archiefwet 2021, het belang van documenten: de uitvoering van de publieke taken en het afleggen van verantwoording; het kennisnemen van en het uitoefenen van rechten en plichten; onderzoek; cultureel erfgoed.

- Optie **2** waarin uitsluitend BZK ondertekent is het spiegelbeeld van optie 1 en vergt een interdepartementale hervorkaveling en reorganisatie, waarbij OCW een deel van de cultuurportefeuille afstaat aan BZK. Afgezien van nut en noodzaak is deze optie anders dan het advies van de RvS dat duidde op medeondertekening. Deze optie roept ook de vraag op, waarom OCW het wetsvoorstel heeft voorbereid en namens de regering aan de Kamer gezonden.
- Optie **3** van medeondertekening door BZK komt in het midden van de opties 1 en 2 uit en formaliseert de afstemming en samenwerking die OCW en BZK de laatste jaren hebben ontwikkeld. Bovendien is deze optie politiek breder geprofileerd, aangezien bij optie **3** de bewindslieden van zowel OCW als BZK formeel verantwoordelijkheid dragen voor de belangen van de wet.
- Optie **4** van een Informatiewet waarbij belangen mogelijk opnieuw worden vastgelegd blijft voorsnog een denkmodel, afhankelijk van verdere ontwikkelingen in de wet- en regelgeving.

Voorlopige weging

- Van alle opties lijkt *al met al* optie **3** de meest passende reactie aan de Kamer. Deze komt tegemoet aan het advies van de RvS en de kritiek in de Kamer, biedt ruimte voor verdere samenwerking en afstemming tussen OCW en BZK, maakt de politieke aanspreekbaarheid van BZK en OCW meer expliciet en leidt niet tot interdepartementale reorganisatie met mogelijk kosten en vertraging in de implementatie van het wetsvoorstel tot gevolg (afpraak Regeerakkoord).
- Bij optie **3** brengen beide departementen nader in kaart waar zij primair verantwoordelijk voor zijn resp. waar zij het voortouw hebben. Dit is ook belangrijk voor de transparantie tegenover de Kamer.
- Optie **3** betekent dat OCW en BZK ook voor de lopende behandeling van het wetsvoorstel Archiefwet 2021 afstemmen welke bewindslieden (staatssecretaris OCW, minister BZK, staatssecretaris Digitalisering BZK) bij de behandeling in commissie en Kamers aanwezig zijn.

Toelichting

NB Voor inhoudelijke achtergrond en begrippen zie aansluitende bijlage in deze nota

Opties voor verantwoordelijkheid en ondertekening (het wetsvoorstel Archiefwet 2021 is in november 2021 door de toenmalig minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media aan de Kamer gestuurd).

Optie 1 , de huidige toestand: de bewindspersoon van OCW (hierna: OCW resp. BZK) ondertekent de Archiefwet.
--

Opmerkingen

- In optie 1 komt tot uitdrukking dat de bevoegdheden en de verantwoordelijkheid met betrekking tot Archiefwet primair liggen bij OCW.
- Deze optie lijkt ongevoelig voor kritiek in advies RvS en vragen van de Kamer.

Optie 2 , BZK ondertekent de Archiefwet.

Opmerkingen

- In optie 2 komt tot uitdrukking dat de belangen van de informatiehuishouding en de bedrijfsvoering prevaleren boven die van onderzoek en (cultureel) erfgoed.
- Bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor de Archiefwet en het archiefbeleid komen primair te liggen bij BZK.
- Optie 2 hevelt een deel van de cultuurportefeuille van OCW over naar BZK.
- De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IOE) en het agentschap Nationaal Archief gaan in principe eveneens over naar BZK, waarbij IOE mogelijk op afstand is te plaatsen als toezichthouder op de informatiehuishouding.
- Optie 2 vergt een aanzienlijk reorganisatietraject en leidt mogelijk tot kosten en vertraging in de uitvoering.
- Deze optie is anders dan het advies van de RvS dat wees op medeondertekening door BZK.

Optie 3, OCW eerste ondertekenaar, BZK tweede en medeondertekenaar

Opmerkingen

- Optie 3 drukt uit dat OCW ('cultuur') en BZK ('informatiehuishouding') samen verantwoordelijkheid dragen voor de belangen die de Archiefwet dient.
- Ontwikkeling van regelgeving (Archiefbesluit, Archiefregeling, handreikingen, beleidsregels e.d.) blijft in beginsel zoals nu bij OCW resp. BZK, maar ook gezamenlijke ondertekening van besluit, handreikingen, regelingen etc. is mogelijk.
- OCW en BZK brengen nader in kaart waar zij primair verantwoordelijk voor zijn. Primair verantwoordelijk betekent ook dat die partij het voortouw heeft, zoals OCW dat heeft bij selectie en duurzame toegankelijkheid en BZK verantwoordelijk is voor het Coördinatiebesluit Rijksdienst². Uitgangspunt is de verdeling in het overzicht van instrumenten in bijlage.
- Afstemming en samenwerking (bijv. Open op Orde) worden voortgezet en waar nodig geïntensiveerd.
- Bewindslieden OCW en BZK voeren in onderlinge overeenstemming en gezamenlijk overleg met de beide Kamers, ook t.a.v. het reeds ingediende wetsvoorstel Archiefwet 2021.
- Deze optie sluit aan bij het advies van de RvS en uitingen vanuit de Kamer.

Optie 4 (theoretisch), OCW ondertekent de Archiefwet en BZK ondertekent de Informatiewet.

Opmerkingen

- Optie 4 is een denkmodel dat uitgaat van de nog niet bestaande situatie van een algemene 'Informatiewet', waarnaar de Informatiecommissaris (IC) nu onderzoek doet. Een dergelijke Informatiewet is volgens de IC te vergelijken met de Comptabiliteitswet, een wet waarin de basisprincipes worden vastgelegd van de informatievoorziening binnen de overheid. Verdere regels

² Dit besluit regelt de bevoegdheden van de minister van BZK met betrekking tot de inrichting van de organisatie en bedrijfsvoering in de Rijksdienst.

worden dan gesteld in wetten zoals de Archiefwet. Deze 'Informatiewet' vervangt hiermee niet de Archiefwet.

Datum
11 augustus 2022

- Deze optie 4 is niet de opzet van het moderniseringstraject van de Archiefwet, zoals nu is ingezet. De IC heeft eerder uitgesproken, dat een eventuele Informatiewet de Archiefwet niet 'bijt' en aanpassing van de Archiefwet nodig is en door moet gaan.
- In optie 4 is de Archiefwet in de eerste plaats een cultuurwet. Deze optie laat open dat BZK de Archiefwet mede ondertekent.
- Mogelijk is dat OCW deze 'Informatiewet' mede ondertekent.
- Deze optie 4 is afhankelijk van verdere ontwikkelingen.

BIJLAGE

Wat regelt de Archiefwet?

De Archiefwet 2021 verplicht overheidsorganen (Rijk en rijksorganisaties, provincies, gemeenten en waterschappen) om hun archieven (documenten) *duurzaam toegankelijk* te maken en te houden. Op basis van *selectie* worden blijvend te bewaren documenten na een termijn van 10 jaar (20 jaar nog volgens de huidige Archiefwet 1995) overgebracht naar de archiefdienst, waar deze behoudens opgelegde beperkingen *openbaar* zijn en kosteloos te raadplegen.

Datum
11 augustus 2022

Welke belangen onderscheidt de Archiefwet?

De vier belangen van het centrale begrip document zijn expliciet opgenomen in het wetsvoorstel (art. 1.3). Deze belangen gelden:

- a. de uitvoering van de publieke taken en het afleggen van verantwoording
- b. het kennismaken van en het uitoefenen van rechten en plichten
- c. onderzoek
- d. cultureel erfgoed

Archieven zijn een essentieel onderdeel van de rechtsstaat en werpen licht op de manier waarop aan publieke taken uitvoering is gegeven. Als cultureel erfgoed vormen archieven een belangrijk onderdeel van de geschiedenis en identiteit van de samenleving.³

Beginselen van de Archiefwet zijn de duurzame toegankelijkheid van documenten⁴, de archiefselectie en de openbaarheid van de archieven die naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

De minister van **OCW** is verantwoordelijk voor het archiefstelsel en het archiefbeleid.

De minister van **BZK** heeft in coördinerende zin de zorg voor de bedrijfsvoering van de Rijksoverheid. In bredere zin is de minister van BZK verantwoordelijk voor het openbaar bestuur van de lagere overheden.

De minister van BZK draagt geen verantwoordelijkheid voor de bepalingen van de Archiefwet 1995.

Ten aanzien van de implementatie van de wetten werken beide departementen samen in dossiers en in programma's, zoals Open op Orde.

Op grond waarvan worden de archieven geselecteerd?

De bewindslieden van OCW en BZK hebben in hun brief van 2011⁵ de selectiedoelstelling opnieuw geformuleerd. Het gaat hierbij om archieven die:

- representatief zijn voor hetgeen in de samenleving is vastgelegd
- representatief zijn voor de activiteiten van de leden (personen en organisaties) van een samenleving
- door waarnemers als belangrijk, bijzonder of uniek worden beschouwd omdat ze de belangrijke, bijzondere en unieke maatschappelijke

³ Hieraan draagt ook veel particulier archief bij dat in het overheidsarchief is opgenomen.

⁴ Een document is volgens het wetsvoorstel een 'schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens', gekoppeld aan de publieke taakuitvoering. Het begrip is niet beperkt tot een specifieke informatiedrager; ook digitale data vallen onder de definitie.

⁵ Kamerstukken, vergaderjaar 2010-2011, 29362, nr. 186.

ontwikkelingen, personen en organisaties in een bepaalde periode weerspiegelen

Datum
11 augustus 2022

Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in een handreiking door het Nationaal Archief voor de Rijksoverheid. De handreiking wordt periodiek bijgewerkt.

Advies Raad van State (RvS) wetsvoorstel Archiefwet 2021

De minister van BZK is verantwoordelijk voor de coördinatie van het informatiebeheer van de ministeries en voor de bedrijfsvoering van het Rijk in het stadium voorafgaand aan eventuele overbrenging. Voorts heeft BZK een coördinerende en kaderstellende verantwoordelijkheid wat betreft digitalisering van de overheid en het openbaar bestuur. Het zou dan ook voor de hand liggen de minister van BZK het wetsvoorstel en de toelichting mede te laten ondertekenen.

Vragen vanuit de fracties

Moet de minister van BZK de Archiefwet niet mede ondertekenen? Komt diens verantwoordelijkheid voor de informatiehuishouding op deze manier goed tot uitdrukking of zou de Archiefwet (geheel) onder deze minister moeten vallen?

Verantwoordelijkheid en instrumenten

Informatiehuishouding overheid		
<i>Verantwoordelijkheid</i>	OCW	BZK
Wetgeving	<ul style="list-style-type: none">• Archiefwet	<ul style="list-style-type: none">• Wet open overheid• Wet hergebruik overheidsinformatie
Lagere regelgeving en beleid	<ul style="list-style-type: none">• Archiefbesluit• Archiefregeling• Handreikingen (bijv. waardering en selectie; vervanging; digitaal vernietigen)• Archiefbeleid	<ul style="list-style-type: none">• Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatie-systemen rijksdienst• Besluit CIO-stelsel Rijksdienst 2021• Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)• Richtlijnen (bijv. e-mail archivering)• Beleidslijnen (bijv. berichtenapps)
Programma's		<ul style="list-style-type: none">• Open op Orde
Instrumenten	<ul style="list-style-type: none">• Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (IOE)	<ul style="list-style-type: none">• CIO-stelsel• Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding• Regeringscommissaris Informatiehuishouding
Kerdoelen	<ul style="list-style-type: none">• Duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie• Openbaarheid van overgebrachte archieven• Archieven als bron voor verantwoording, bewijsvoering, onderzoek, cultureel erfgoed	<ul style="list-style-type: none">• Overheidsinformatie op orde• Actieve openbaarheid van overheidsinformatie• Transparantie openbaar bestuur

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Datum
11 augustus 2022